

Bruxelles, 4. svibnja 2026.
(OR. en)

8823/26

ENER 212
FISC 157
ECOFIN 560
COMPET 515
ENV 442
IND 300

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine
DEPREZ

Datum primitka: 30. travnja 2026.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: C(2026) 2851 final

Predmet: PREPORUKA KOMISIJE
od 30.4.2026.
o upravljanju rizicima za opskrbljivače

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument C(2026) 2851 final.

Priloženo: C(2026) 2851 final

Bruxelles, 30.4.2026.
C(2026) 2851 final

PREPORUKA KOMISIJE

od 30.4.2026.

o upravljanju rizicima za opskrbljivače

{SWD(2026) 126 final}

PREPORUKA KOMISIJE

od 30.4.2026.

o upravljanju rizicima za opskrbljivače

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292.,

budući da:

- (1) Za vrijeme krize cijena energije od 2021. do 2022. znatna nestabilnost u sektoru električne energije dovela je neke opskrbljivače do stečaja i ostavila posljedice na kupce. Ako opskrbljivači svoje portfelje električne energije ne zaštite dovoljno od cjenovnih rizika, mogu se naći u financijskim poteškoćama zbog fluktuacija veleprodajnih cijena, što može uključivati stečaj i prijenos rizika i troškova na kupce i ostale sudionike na tržištu. Kako bi se kupce zaštitilo od takvih posljedica, opskrbljivači koji im nude ugovore s fiksnim cijenama moraju imati strategije zaštite od rizika koje su proporcionalne njihovom pristupu proizvodnim kapacitetima, kapitalizaciji, rizicima od volatilnosti u veleprodaji, veličini i položaju na tržištu.
- (2) Taj koncept zaštite odnosi se na strategiju nabave ili financijsku strategiju koncipiranu tako da se ublaži rizik od nepovoljne fluktuacije cijena na energetske tržištima. Učinkovita zaštita od rizika opskrbljivačima može pomoći da stabiliziraju troškove nabave, izbjegnu negativne posljedice volatilnosti veleprodajnog tržišta te kupcima nude stabilne i predvidljive maloprodajne cijene. Za opskrbljivače s portfeljima koje velikim dijelom čine ugovori s fiksnim cijenama bitno je da se zaštite od promjena cijena za cijelo trajanje ugovora, uzimajući pritom u obzir standardne varijacije u potrošnji.
- (3) Zaštita od rizika može podrazumijevati veće troškove za opskrbljivače, ali sigurnost koju pruža znatno je vrednija: stečajevi u sektoru električne energije mogli bi povećati troškove za kupce tako što bi ugrozili njihove pretplate i primorali ih na skuplje opcije. Opskrbljivači bi stoga trebali dokazati da su im strategije usklađene s poslovnim modelima i da ne predstavljaju nepotrebne rizike za kupce, odnosno da uključuju adekvatnu zaštitu od rizika. Očekuje se da će tržišno natjecanje potaknuti optimizaciju troškova i uštede za kupce. Kako bi se potencijalno povećanje troškova za opskrbljivače ublažilo, nužno je održavati tržišno natjecanje među maloprodajnim opskrbljivačima.
- (4) Iako je temeljna odgovornost opskrbljivača da uspostavi i dokaže primjerenost svoje strategije zaštite od rizika, nacionalna regulatorna tijela u skladu s člankom 18.a Direktive (EU) 2019/944¹, kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2024/1711², imaju nadležnost i dužnost osigurati da opskrbljivači ispunjavaju tu obvezu.

¹ Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU (SL L 158, 14.6.2019., str. 125., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>).

- (5) Za jačanje otpornosti i upravljanja likvidnošću opskrbljivača energijom korisno je testiranje otpornosti na stres, što se u tom kontekstu odnosi na simulacije za procjenu posljedica unaprijed utvrđenih čimbenika rizika. Takvo testiranje otpornosti na stres može doprinijeti procjenjivanju financijske otpornosti opskrbljivača. Nacionalna regulatorna tijela imaju diskrecijsko pravo odlučivanja o provedbi i strukturiranju takvih testiranja.
- (6) Financijski rizici s kojima se suočavaju opskrbljivači energijom mogu ovisiti o složenoj dinamici između fizičkih i financijskih tržišta, posebno tržišta energetske izvedenice. Intenzivnija suradnja energetskih regulatora, tijela za bonitetni nadzor i tijela za financijska tržišta doprinijela bi utvrđivanju međusektorskih slabih točaka, posebno u vezi s maržnim zahtjevima, zahtjevima za kolateral i zahtjevima likvidnosti u trgovanju energetskim izvedenicama.
- (7) Energetskim zajednicama i dalje je otežan pristup proizvodima za zaštitu od rizika na centraliziranim tržištima. Zbog toga su još izloženiji fluktuacijama na tržištu, čemu doprinose i rasprave na nacionalnoj razini o obvezivanju opskrbljivača da uvedu zaštitu od rizika. Takve obveze mogle bi povećati tržišne rizike za energetske zajednice ako ne budu prilagođene njihovoj konkretnoj situaciji i okolnostima.
- (8) Iako države članice imaju određeno diskrecijsko pravo u provedbi članka 18.a Direktive (EU) 2019/944, ova Preporuka trebala bi služiti kao popis smjernica za izvršavanje obveze opskrbljivača u vezi s upravljanjem rizikom kako bi se kupce zaštitilo od rizika na strani opskrbljivača i od naglih promjena cijena energije,

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

Komisija preporučuje da države članice poduzmu sljedeće:

Prenošenje:

1. pri prenošenju članka 18.a stavka 1. Direktive (EU) 2019/944 države članice trebale bi za zadaću izvršavanja imenovati neovisno nacionalno regulatorno tijelo. **Preporučuje se da države članice zadaću izvršavanja dodijele regulatornom tijelu ili drugom sličnom neovisnom tijelu sa širokim ovlastima za zaštitu kupaca** kako bi opskrbljivače obvezalo na bonitetne mjere kojima se osigurava djelotvoran nadzor i zaštita interesa kupaca;
2. **imenovanom tijelu delegiraju detaljnu provedbu i izvršavanje obveze opskrbljivača** da uspostave i provode odgovarajuće strategije zaštite od rizika, kao i obveze da poduzmu sve razumne korake kako bi ograničili rizik od stečaja opskrbljivača. Države članice u tu svrhu mogu utvrditi opće kriterije, pod uvjetom da se u njima poštuje neovisnost nacionalnih regulatornih tijela kako je utvrđena u Direktivi (EU) 2019/944;
3. **uzmu u obzir da se primjerenost strategija zaštite od rizika u načelu može zajamčiti pravilima za opći nadzor**, bez potrebe za detaljnim preispitivanjem pozicije ili strategija svakog opskrbljivača. **Za daljnju procjenu tih strategija zaštite od rizika preporučuju se alati kao što su testiranje otpornosti na stres i**

² Direktiva (EU) 2024/1711 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o izmjeni direktiva (EU) 2018/2001 i (EU) 2019/944 u pogledu poboljšanja modela tržišta električne energije u Uniji (SL L, 2024/1711, 26.6.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1711/oj>).

zahtjevi za opskrbljivače u vezi s izvješćivanjem. Države članice trebale bi na opskrbljivače primjenjivati opća pravila koja uključuju nadzor, a da pritom ne ugrožavaju njihovu komercijalnu slobodu;

4. **omoguće nacionalnim regulatornim tijelima da utvrde primjereni okvir za izvršavanje obveza**, koji će uključivati cikluse redovnog izvješćivanja i testiranje otpornosti na stres i biti proporcionalan veličini tržišta, vrsti opskrbljivača i izloženosti riziku;
5. **vedu obvezu za opskrbljivače da provode odgovarajuće strategije zaštite od rizika** i poduzmu sve razumne mjere kako bi što više smanjili rizik od stečaja i ograničili prelijevanja na financijski sustav. To može uključivati uvođenje bonitetnih kriterija za izdavanje dozvola, pragova za financijsku solventnost ili mjera likvidnosti, čime bi se nacionalnim regulatornim tijelima omogućilo da procijene strategije nabave i upravljanja rizicima opskrbljivača;
6. **potiču opskrbljivače da koriste različite raspoložive instrumente zaštite od rizika**, uključujući unaprijedne ugovore, budućnosnice i ugovore o kupnji energije;
7. **olakšaju sudjelovanje energetskih zajednica i manjih sudionika na tržištu tako da pojednostavne pristup proizvodima za zaštitu od rizika**, promoviraju mehanizme agregacije, istorazinsko trgovanje i kooperativne ugovore o kupnji energije, u skladu s pravilima Unije o tržišnom natjecanju i s Preporukom Komisije C(2026) 2850 o potpori razvoju energetskih zajednica i maksimalnom iskorištavanju potencijala vlastite potrošnje³.

Vodeća načela za izvršavanje obveza:

8. **osiguravaju da se u strategijama zaštite od rizika** koje osmišljaju i provode opskrbljivači **uzimaju u obzir pristup opskrbljivača vlastitim proizvodnim kapacitetima i njihova kapitalizacija, kao i njihova izloženost fluktuacijama cijena na veleprodajnom tržištu, veličina opskrbljivača te struktura tržišta i dostupna likvidnost;**
9. **uvaže da primjerenost različitih strategija zaštite od rizika ovisi o vrsti opskrbljivača i nacionalnom kontekstu.** Države članice trebale bi omogućiti opskrbljivačima da primjerenost svojeg pristupa dokažu u odnosu na svoj poslovni model i osigurati fleksibilnost nacionalnih tijela u izvršavanju obveza;
10. **potiču nacionalna regulatorna tijela da među opskrbljivačima promiču donošenje djelotvornih strategija upravljanja rizicima kako bi se ublažili učinci volatilnosti cijena** na opskrbljivače i cijeli sustav i pritom imaju na umu da stopostotna zaštita od rizika možda nije uvijek potrebna. Države članice trebale bi osigurati da nacionalna regulatorna tijela dopuštaju samo djelomičnu zaštitu od rizika ako opskrbljivači mogu dokazati ekvivalentnu otpornost na temelju proizvodnih sredstava, pričuva likvidnosti ili drugih zaštitnih mjera. Od opskrbljivača s portfeljima koje velikim dijelom čine ugovori s fiksnim cijenama trebale bi tražiti da zadrže proporcionalnu pokrivenost zaštite od rizika kako bi se sistemski rizici sveli na najmanju moguću mjeru;
11. **nacionalnim regulatornim tijelima daju potrebnu nadležnost** za utvrđivanje, praćenje i izvršavanje obveza zaštite od rizika, a opskrbljivačima u isto vrijeme

³ Preporuka Komisije o potpori razvoju energetskih zajednica i maksimalnom iskorištavanju potencijala vlastite potrošnje – C(2026) 2850.

omogućue fleksibilnost da oblikuju pristupe upravljanju rizicima koji će ih uspješno zaštititi od volatilnosti;

12. **potiču nacionalna regulatorna tijela i opskrbljivače da, ako je to izvedivo, provode redovita ili *ad hoc* testiranja otpornosti na stres** u kojima će se simulirati nepovoljni tržišni uvjeti kako bi se procijenila likvidnost i solventnost opskrbljivača, kao i njihova izloženost riziku. Trajanje i opseg takvih simulacija trebalo bi utvrditi na nacionalnoj razini, na primjer na šest ili dvanaest mjeseci;
13. **države članice trebale bi uspostaviti sustave za provedbu proporcionalnih preventivnih mjera u svrhu pripreme za uredan izlazak s tržišta**, u skladu s odredbom o opskrbljivaču zadnjeg izbora iz članka 27.a Direktive (EU) 2019/944⁴. U slučajevima poteškoća ili neispunjavanja obveza opskrbljivača države članice trebale bi osigurati jasan i transparentan postupak između nadležnih tijela i opskrbljivača (zadnjeg izbora). Države članice trebale bi zajamčiti da kupci odmah dobiju jasne i jednostavno sročene informacije o kontinuitetu opskrbe, aktivaciji sustava opskrbljivača zadnjeg izbora i svim promjenama ugovornih uvjeta.

Osiguravanje djelotvornog i jednostavnog izvješćivanja:

14. **potiču nacionalna regulatorna tijela da za opskrbljivače utvrde proporcionalne i korisnicima prilagođene obveze izvješćivanja**, koje bi se po mogućnosti trebale nadovezivati na postojeće okvire za izdavanje dozvola. Radi učinkovitosti i transparentnosti za izvješćivanje bi se trebali koristiti digitalni alati. Države članice također bi trebale poticati nacionalna regulatorna tijela da sve izvješćivanje usklade s obvezama u vezi s podacima na temelju Uredbe (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁵, posebno članka 8. te uredbe;
15. **osiguraju da strategije preispitivanja koje donesu nacionalna tijela budu prilagođene nacionalnim tržištima**, bilo na temelju opsežnih procjena, skupnog preispitivanja ili praćenja s obzirom na rizike, i da odgovaraju veličini opskrbljivača, kompleksnosti njihovih portfelja i pristupu proizvodnim kapacitetima ili likvidnosti. Države članice također bi trebale potaknuti nacionalna regulatorna tijela da uvedu ciklus izvješćivanja radi veće predvidljivosti za energetske sektor i da interval za ciklus nastoje zadati u skladu s regulatornim potrebama i industrijskim operacijama;
16. **osiguravaju da nacionalna regulatorna tijela u svojim provedbenim strategijama sve opskrbljivače tretiraju pravedno i ravnopravno**. Strategije preispitivanja, posebno one koje se temelje na riziku, trebale bi se voditi jasnim, unaprijed definiranim kriterijima radi transparentnosti, predvidljivosti i dosljednosti. Opskrbljivače bi u provedbi tih strategija trebalo tretirati ravnopravno, a da zahtjevi strategija istovremeno budu proporcionalni njihovoj veličini i profilu rizičnosti;
17. **potiču nacionalna regulatorna tijela da često preispituju i ažuriraju okvire za izvješćivanje i nadzor** kako bi pratili tržišna kretanja. Države članice trebale bi poticati suradnju s nacionalnim središnjim bankama, financijskim regulatornim tijelima i relevantnim dionicima kako bi se poboljšala usklađenost i održavala

⁴ Članak 27.a Direktive (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU (SL L 158, 14.6.2019., str. 125., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>).

⁵ Uredba (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (SL L 326, 8.12.2011., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1227/oj>).

pouzdanost i vjerodostojnost bonitetnog nadzora. Regulatorna tijela EU-a potiču se da razmjenjuju uspješne primjere iz prakse.

Sastavljeno u Bruxellesu 30.4.2026.

*Za Komisiju
Dan Jørgensen
Član Komisije*

